

Kmetijstvo.

Škodljivci sadnega drevja.

(Dalje.)

Drevesne uši in črvcí so več vrst. Uši so gole, črvcí pa imajo neki varstveni ovoj. Uši in črvcí se nahajajo na listih, vejah in koreninah raznih dreves, torej ga ni dela pri drevesu, da bi na njem se ne vgnjezdila kaka vrsta uši. Ti mrčesi se ne lotijo drevesa, katero je popolnoma zdravo in katero raste v popolnoma dobrih razmerah. Če pa drevo kaj boleha ali peša, če ovane vsled suše, pomankanja hrane ali pa vsled nakratne premene temperature, pa se takoj prikažejo uši in črvcí.

Te živali s svojimi rilčki sesajo sok iz listja in mladik, ali pa s svojimi odpadki zamašé luknjice v listju, kar ovira njih delovanje. Večkrat se uši kar na kupe nabere okrog mladik. Da take mladike potem ne vspevajo, je čisto naravno in gledati moramo, da kakor hitro je moč uši odpravimo.

Črvcí se ne naselijo v taci kupih, temveč le posamično po lubji. Množe se ne tako hitro, kakor uši. Drevo, na katerem se naseli mnogo črvcí, dobi grbast in bulast lub in hira. Zato je pa treba gledati, da se odpravijo. Najboljše je pa, če jih z ostro krtačo z drevesa skrtačimo.

Vse ti mrčesi se najraje naseljujejo na jablanah. Sploh je jablana tisto sadno drevo, na katerem se navadno naseli največ škodljivih mrčes. Drevesne uši in črvcí pa ne puste na miru tudi drugih dreves.

Za pokončevanje teh mrčesov priporoča se tudi škropljenje s tobačno vodo. Nobeno sredstvo toliko ne pomaga, kakor tobačna voda. Dobro je pa tudi, če pomladi, predno začno poganjati, se mladike zmijejo s sodno raztopljino. Seveda je to mogoče le pri majhnih drevescih.

Najboljše je pa, če se po možnosti gleda, da se drevesca zdrava, da jim ne primanjkuje hrane in da jim ni presuho. S tem se več koristi, kakor z mnogimi sredstvi, priporočanimi za preganjanje drevesnih ušij in črvcí. Nadalje je še celo vrsto podobnih mrčesov, kateri bolj ali manj škodujejo drevju. Bilo bi tudi preobširno, ko bi hoteli razpravljati vseh. Posebno se mnogo govori o dveh, o krvni mušici in o trtni uši. Obe ti dve smo dobili iz Amerike. Prva se posebno loti jabolk in hrušk, poslednja pa uničuje vinsko trto. Kako jih zatreti, o tem se je že mnogo pisalo in ugibalo. Posebno od raznih teoretikov se je nasvetovalo že celo vrsto sredstev, ki pa navadno nič ne pomagajo, mnogo še škodujejo drevju, nekatera so pa tako draga, da se jih ne splača rabiti.

Iz mej vseh priporočenih sredstev proti krvni mušici, se nobeno prav ne obnese. Opaža se pa, da se te mušice v raznih krajih kaj ne enakomerno razširijo. Tako je v nekaterih krajih ni opaziti, ko v drugih kaj hudo pustoši.

Te uši se navadno drže na spodnji strani vej in

ob odprtih ranah. Opazijo se lahko, ker povsod, kjer se naselijo, videti je modrobeli nežen mah iz vrhnih dlačic teh mušic. Te mušice se hitro množe, če tudi ne v taki meri, kakor nekateri trdijo. Tako je trdil nemški sadjarski pisatelj, da v desetem rodu bi od jedne same mušice že bilo 590.490 milijard mušic. Ta mož je računil, da od vsake mušice prihaja 30 jajčic in torej ravno toliko novih živalic. Seveda ni računil, da baš pri taci živalih razne neugodne razmere veliko večino zaroda pokončajo.

Gospod pisec ni pomislil, koliko prostora bi bilo treba za toliko uši, kakor jih je on navedel. Neki drugi bolj praktičen sadjerejec je pa v pravi luči pokazal trditev tega nemškega učenjaka s tem, da je izračunal, da bi toliko ušij jedva peljali na 60 vlakih. Da se v resnici tako hitro te uši množe, bi pač vže davno ne bilo več nobene jablane na svetu. Sploh se je pa škodljivost tega mrčesa že tudi pretiravala.

Drevesa te uši ne uničijo. Najbolje se pa moremo jim ustavljati, ako gledamo, da drugače imamo trdna drevesa. Sicer je pa tudi upanje, da te ušice zginejo. Pred leti so bile v Franciji, potem so se razširile v Nemčijo, v Franciji so pa nekoliko pojemale. Semtrtja je pa borba proti tej uši več škodovala, nego koristila, ker je ljudem jemala veselje do sadjarstva.

Skoro nič večje sreče ni bilo s preganjanjem trtne uši. Tudi proti tej še danes ni zanesljivega sredstva, če tudi so se že razpisale znatne nagrade. Toliko je, kakor pri družih mrčesih tudi pri trtni uši gotovo, da bolje uspeva v slabih pičloj gnojenih, kakor v dobrih, novim trtam manj škoduje, nego starim. Po skušnjah na Hrvaškem tudi trtam manj škoduje trtna uš, ako se jim gnoji s čreslom ali pa z žaganjem. Najzanesljivejše sredstvo so pa seveda ameriške trte, če tudi ni gotovo, da bi se tudi teh trt ne lotila trtna uš, ko se bodo omehkužile v vinogradih. Vsaj se tudi trdi, da se podivjane trte, ki rasto v nekaterih krajih na Hrvaškem, ne loti trtna uš.

Nikakor se pa zaradi podobnih nezgod ne sme opuščati sadjarstvo. Skušnja namreč uči, da vse take nadloge pridejo in minejo. Pretiravati se pa nevarnost tudi ne sme, da ljudje ne zgube veselja do vinarstva in sadjarstva.

(Dalje sledi.)

Kmetijske raznoterosti.

Kako spoznaš goloba, je li star ali mlad? Stari golobje imajo rudeče noge in nimajo rumenkastega puhovega perja, katero je mej perjem mladih golobov. Mlad golob ima gladke noge, blede barve.

Kako se odpravi slab zrak iz vodnjaka? V globokih vodnjakih je zrak spriden in ni varno vanje hoditi. Delavec, ki ima v takem vodnjaku opraviti, naj vanj spusti na motvozu luč, ako luč ugasne, nikar tako ne hodi notri. Zrak se pa lahko popravi, ako se raztegnjen dežnik preveže na motvoz in hitro spusti skoro do vode v vodnjak in hitro zopet ven potegne. To se mora ponavljati kaci dvajsetkrat.